

**Kuršėnų Pavenčių mokyklos
priešmokyklinio ugdymo grupės, 1-10 klasių
integruota rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo
programa**

I. PROGRAMOS PASKIRTIS

Programa turi dvi glaudžiai susijusias ir viena kitą papildančias paskirtis – ugdomąją ir prevencinę. **Ugdomoji paskirtis** – rengti jaunus žmones gyvenimui, santuokai, suteikti žinių apie šeimą, pateikti visuminę lytiškumo sampratą, ugdyti brandžią ir dorovingą asmenybę, gerbiančią žmogaus gyvybę nuo pradėjimo momento, gebančią kurti brandžius tarpasmeninius santykius, puoselėti lytinę sveikatą ir pasipriešinti neigiamai aplinkos įtakai.

Prevencinė paskirtis – vykdyti ankstyvų lytinių santykių ir su jais susijusių problemų, lytinio išnaudojimo ir priekabiavimo, diskriminacijos dėl lyties prevenciją.

II. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Programos tikslas – ugdyti brandžią asmenybę ir rengti mokinius šeimos gyvenimui.

Programos uždaviniai:

1. ugdyti savarankiškos ir gyvybingos, kartu kaitą užtikrinančios šeimos, pagrįstos narių savitarpio pagarba, įsipareigojimu ir atsakomybe, pagrindus;
2. stiprinti atsakomybę ir pagarbą žmogaus gyvybei nuo jos pradėjimo iki natūralios mirties;
3. įtvirtinti lyčių lygybės ir lygiavertiškumo nuostatas;
4. ugdyti dorovingą, brandžią, savarankišką, masinės kultūros įtakas kritiškai vertinančią asmenybę;
5. pateikti visuminę lytiškumo sampratą, apimančią biologinius, socialinius, psichologinius, kultūrinius ir dvasinius aspektus;
6. ugdyti pagarbą ir pakantumą (toleranciją) žmogui nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, rasės, religinių pažiūrų, etniškumo, įsitikinimų, neįgalumo, seksualinės orientacijos;
7. ugdyti atsakomybę už savo elgseną ir jos pasekmes, gebėjimą pasipriešinti neigiamai įtakai;
8. stiprinti bendražmogiškumo, bendruomeniškumo ir pilietiškumo nuostatas, užuojautą ir pasirengimą padėti aplinkiniams;
9. spręsti vaiko problemas skatinant mokykloje pagalbą teikiančią dialogą;
10. laiduoti pasirengimą brandiems tarpasmeniniams santykiams, santuokai, pasitikėjimą ir pagarbą savo ir kito asmenybei;
11. suteikti tėvams (įtėviams), globėjams ar rūpintojams žinių ir įgūdžių, reikalingų visaverčiam bendravimui su vaikais.

III. PROGRAMOS STRUKTŪRA

Programa suskirstyta į temų grupes mokiniams ir tėvams (įtėviams), globėjams ar rūpintojams.

Temos mokiniams:

1. Šeima:

- 1.1. šeimos samprata ir funkcijos;
- 1.2. šeimos modelių įvairovė, jų privalumai ir trūkumai;
- 1.3. šeimos gyvenimo ciklas: raidos periodai ir kritiniai momentai;
- 1.4. tradicijų svarba ir reikšmė, kartų perimamumas;
- 1.5. gyvybės ciklas – pradėjimas, nėštumas, vaiko gimimas, kūdikystė, vaikystė, paauglystė, jaunystė, branda, senatvė, mirtis;
- 1.6. vaiko poreikiai ir pagrindiniai raidos etapai;
- 1.7. tėvų (įtėvių), globėjų ar rūpintojų ir vaikų santykiai įvairiais amžiaus tarpsniais. Tėvo ir motinos vaidmenys. Stabilių šeimos santykių komponentai – įsipareigojimas, šeimos ilgalaiškumo nuostata, vertybių bendrumas, intelektinių interesų artumas, emocinis pasitenkinimas, pasitenkinimas intymiu gyvenimu, vaidmenų dermė, gebėjimas prisitaikyti;
- 1.8. motyvai kurti šeimą – brandūs ir nebrandūs motyvai. Mitaž apie santykius šeimoje;
- 1.9. santuoka kaip įsipareigojimas. Santuoka, sugyvenimas ir gyvenimas skyriumi;
- 1.10. vyro, žmonos ir kiti socialiniai vaidmenys šeimoje;
- 1.11. lyčių stereotipai ir profesinio bei šeimos gyvenimo dermė;

1.12. šeimos santykių deformacijos – nelygybė, priklausomybės, neištikimybė, atitolimas, dialogo stoka;

1.13. netektys šeimoje – mirtis, skyrybos, gyvenimas skyrium.

2. Lytis, kultūra, visuomenė:

2.1. biologinės ir socialinės lyties samprata kultūriniame ir istoriniame kontekste;

2.2. lytinė savivoka įvairiais amžiaus tarpsniais;

2.3. psichologiniai vyrų ir moterų skirtumai;

2.4. lyčių diskriminacija ir prielaidos jai atsirasti;

2.5. skirtingi, bet vienodai vertingi: moterų ir vyrų lygiavertiškumas ir lygiateisiškumas;

2.6. lyčių lygybę užtikrinantys teisiniai mechanizmai Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse;

2.7. stereotipo samprata, teigiami ir neigiami jo aspektai;

2.8. atskirties formos: lytis ir amžius, etniškumas, seksualinė orientacija, negalia, socialinis statusas;

2.9. lyčių stereotipų (per)kūrimas reklamoje, masinėje kultūroje;

2.10. moterų ir vyrų reprezentacija žiniasklaidoje, literatūroje, mene;

2.11. lytis, kūno formavimo/performavimo praktika ir jos keliamos problemos (steroidų vartojimas, plastinės operacijos, tatuiruotės, dietos, anoreksija, bulimija, šukuosenų, drabužių stilius);

2.12. seksualinis išnaudojimas ir prekyba žmonėmis.

3. Lytinė sveikata:

3.1. lytinis brendimas;

3.2. lytinis potraukis, jo valdymas;

3.3. lytinis ciklas. Vaisingumas ir jo išsaugojimas;

3.4. ankstyvi lytiniai santykiai fiziniu, psichologiniu, socialiniu aspektais, jų pasekmės;

3.5. vaisingumo pažinimas kaip sveikatai palankios lytinės elgsenos formavimo principas;

3.6. nevaisingumas, individualus jo išgyvenimas ir socialinis vertinimas, jo priežastys;

3.7. bioetiniai prokreacinių (reprodukcinių) technologijų klausimai;

3.8. šeimos planavimo metodai;

3.9. kontraceptinės priemonės ir jų poveikis sveikatai.

3.10. abortas, jo poveikis sveikatai, tarpasmeniniams santykiams;

3.11. AIDS/ŽIV ir kitos lytiškai plintančios infekcijos, jų prevencija;

3.12. psichologinis, fizinis, seksualinis priekabiavimas ir smurtas, jų poveikis sveikatai.

4. Rizikinga elgsena:

4.1. vertybės ir nuostatos, sąlygojančios gyvenimo būdo pasirinkimą;

4.2. sunkumai laisvai rinktis – išoriniai ir vidiniai veiksniai;

4.3. rizikingo gyvenimo būdo bruožai;

4.4. lyčių stereotipais grindžiama rizikinga elgsena;

4.5. mokėjimas atsispirti neigiamai aplinkos įtakai. Mokėjimas sakyti „ne“.

Temos tėvams (įtėviams), globėjams ar rūpintojams:

1. Tėvų (įtėvių), globėjų ar rūpintojų reikšmė ir teisės formuojant vaiko vertybines nuostatas ir gyvenimo būdą;

2. Vaiko raidos tarpsniai ir poreikiai;

3. Vertybių perteikimo būdas įvairiais amžiaus tarpsniais;

4. Tėvų (įtėvių), globėjų ar rūpintojų tarpusavio santykių įtaka vaiko gerovei;

5. Emocinio palaikymo svarba;

6. Amžiaus grupę atitinkančių leistino elgesio ribų nustatymas;

7. Pagrindiniai tinkamo bendravimo su vaiku komponentai;

8. Gyvenimo būdo pasirinkimą sąlygojantys veiksniai;

9. Lytiškumo samprata. Lytinis auklėjimas šeimoje;

10. Gyvenimo įgūdžių perteikimas šeimoje;

11. Gebėjimo kritiškai vertinti reiškinius svarba;

12. Rizikingo gyvenimo būdo bruožai ir prevencija.

IV. PROGRAMOS TURINYS BENDROJO LAVINIMO KLASĖSE

	Turinio apimtis	Mokomasis dalykas	Klasė
Priešmokyklinis ugdymas.	<p>1. Šeima. Mano šeima – artimiausi žmonės. Saugumas šeimoje. Šeimos kasdienybė, pagalba vienas kitam, rūpinimasis vienas kitu, šeimos tradicijos. Mano gimimas.</p> <p>2. Lytis, kultūra, visuomenė. Aš – berniukas, aš – mergaitė. Mano unikalumas ir vertingumas. Panašumai į kitus ir skirtumai? Aš, mano draugai, kaimynai esame skirtingi, bet sudarome bendruomenę ir esame atsakingi vieni už kitus.</p> <p>3. Lytinė sveikata. Mano kūnas, jo dalys, jų paskirtis, priežiūra ir valdymas. Kūno išraiška ir saviraiška. Fizinės ir dvasinės mano kūno paslaptys.</p> <p>4. Rizikinga elgsena. Asmeninis saugumas elgesyje su nepažįstamais žmonėmis: atsisakymas kvietimų, vengimas prisilietimų, pasiūlymų ir kitų veiksmų. Paramos ir pagalbos ieškojimas nerimo ir pavojaus atvejais. Rizikingo elgesio apraiškos (ankstyvoji masturbacija, ypatingas domėjimasis priešingos lyties kūno sandara) ir jų šalinimo galimybės.</p>	<p>Socialinė kompetencija</p> <p>Sveikatos saugojimo kompetencija</p> <p>Sveikatos saugojimo kompetencija</p> <p>Sveikatos saugojimo kompetencija</p>	<p>Priešmokyklinis ugdymas</p> <p>Priešmokyklinis ugdymas</p> <p>Priešmokyklinis ugdymas</p>
Pradinis ugdymas.	<p>1. Šeima. Aš ir mano artimiausia aplinka. Mano šeima. Pareigos ir teisės šeimoje. Mano šeimos istorija, tradicijos, giminės medis. Mano gimimas, kūdikystė, ankstyvoji vaikystė. Mano ir kitų žmonių jausmai. Žodinė ir nežodinė jausmų išraiška. Mano poreikiai, norai ir galimybės. Mokėjimas juos išsakyti. Mano ir kitų žmonių poreikių dermė. Pagarba, pakantumas ir tolerancija kitam.</p> <p>2. Lytis, kultūra, visuomenė. Aš augu ir keičiuosi. Aš – mergaitė, aš – berniukas. Mano geriausi draugai. Kuo mane praturtina bendravimas su berniukais ir su mergaitėmis. Mergaičių ir berniukų lygiavertiškumas ir</p>	<p>Pasaulio p., Lietuvių k., dailė ir technologijos, muzika, etika anglų k.</p> <p>Pasaulio p.</p>	<p>1 - 2 kl. 1 – 2 kl. 3 – 4 kl. 1 – 4 kl. 2 – 4 kl. 2 – 4 kl. 1 – 4 kl. 3 – 4 kl. 3 – 4 kl. 1 – 4 kl. 3 – 4 kl. 1 – 4 kl. 1 – 2 kl. 1 – 2 kl. 1 – 2 kl. 3 – 4 kl.</p>

	<p>lygiateisiškumas. Lyčių skirtumai. Diskriminacija dėl lyties. Pravardžiavimas, „etikečių klįjavimas“. Vyro ir moters įvaizdis. Mano įvaizdis. Fizinė, emocinė ir seksualinė prievarta, pagalba įvykus prievartai. 3. Lytinė sveikata. Kaip aš rūpinuosi savo sveikata. Asmens higiena. Lytinis brendimas. Fiziologiniai ir psichiniai pokyčiai. 4. Rizikinga elgsena. Mano gyvenimo būdas. Gebėjimas priimti sprendimus kasdienėse gyvenimo situacijose, atsirinkti, pasakyti „ne“, atsisipirti neigiamai aplinkos įtakai. Gyvenimo perspektyva – sėkmės arba nesėkmės laiptai. Pagalba draugams, turintiems sunkumų.</p>	<p>Pasaulio p. dorinis ugdymas</p> <p>Pasaulio p., lietuvių k., dorinis ugdymas</p> <p>Prevencinė programa „Antrasis žingsnis“</p>	<p>3 – 4 kl.</p> <p>3 - 4 kl. 3 – 4 kl.</p> <p>3 – 4 kl. 4 kl.</p> <p>1 – 2 kl. 1 – 4 kl. 3 – 4 kl.</p> <p>4 kl. 1 – 4 kl. 1 – 4 kl.</p> <p>1 – 4 kl. 1 – 4 kl.</p>
Pagrindinis ugdymas	<p>1. Šeima. Šeimos samprata ir funkcijos. Istorinė ir kultūrinė šeimos modelių įvairovė, jų privalumai ir trūkumai. Šeimos kūrimo priežastys. Fiziologinis ir psichologinis subrendimas. Kaip susirasti draugų? Ieškojimas, susipažinimas, draugystė, įsimylėjimas, susižavėjimas, pirmoji meilė, sužadėtuovės, santuoka, gyvenimas nesusituokus. Šeimos raida ir kritiniai momentai. Žmogus – didžiausias stebuklas, vaisiaus raida, gimimas, vaiko poreikiai ir priežiūra. Paauglystė – permainų metas. Atsakomybės ir teisių ribos. Mano ir tėvų (itėvių), globėjų ar rūpintojų santykiai, konfliktinės situacijos ir jų sprendimo būdai. Šeimos ir draugų vaidmuo mano gyvenime. Santykiai šeimoje: mitai ir</p>	<p>matematika</p> <p>rusų k.</p> <p>anglų k.</p> <p>istorija</p> <p>biologija</p> <p>lietuvių k.</p> <p>biologija</p> <p>etika</p> <p>biologija</p> <p>lietuvių k.</p> <p>etika</p> <p>biologija</p> <p>lietuvių k.</p> <p>etika</p> <p>lietuvių k.</p> <p>etika</p> <p>lietuvių k.</p> <p>lietuvių k.</p>	<p>6- 10 kl.</p> <p>6-10 kl.</p> <p>5-8 kl.</p> <p>9 kl.</p> <p>10kl.</p> <p>5 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>8 kl.</p> <p>5-7 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>7,10 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>8 kl.</p> <p>7 kl.</p> <p>6 kl.</p> <p>9 kl.</p>

	<p>realybė. Lyčių stereotipai ir profesinio bei šeimos gyvenimo suderinamumas. Šeimos santykių deformacijos – nelygybė, priklausomybės, neištikimybė, atitolimas, dialogo stoka, smurtas, seksualinė prievarta. Socialiniai vaidmenys šeimoje. Namų ūkio tvarkymas. Šeimos vertybės, vertybių prioritetai. Šeimos papročiai, tradicijos.</p> <p>Netektys šeimoje, krizių įveikimas.</p> <p>2. Lytis, kultūra, visuomenė. Savęs suvokimas. Fiziniai, psichiniai ir socialiniai pokyčiai paauglystėje. Skirtingi, bet vienodai vertingi. Moterų ir vyrų lygiavertiškumas ir lygiateisiškumas.</p> <p>Mano ir kito bendravimo principų dermė. Diskriminacijos dėl lyties prielaidos. Vyriškumo ir moteriškumo raiška istoriniame ir kultūriniame kontekste. Lyčių stereotipų (per)kūrimas reklamoje, masinėje kultūroje. Moterų ir vyrų reprezentacija žiniasklaidoje, literatūroje, mene. Grožio samprata. Lytis, kūno formavimo/performavimo praktika ir socialinės jos keliamos problemos (steroidų vartojimas, tatuiruotės, dietos, anoreksija, bulimija, šukuosenų, drabužių, aksesuarų stilius, plastinės operacijos). Žiniasklaida – mūsų įvaizdžio kūrėja. Kaip nepasiklysti vartotojiškos pasiūlos gausioje. Lyčių lygybę užtikrinantys teisiniai mechanizmai. Atskirties formos: lytis ir amžius, etniškumas, seksualinė orientacija, negalia, socialinis statusas. Seksualinis išnaudojimas ir prekyba žmonėmis. Pornografija.</p> <p>3. Lytinė sveikata. Lytinis brendimas. Asmens higiena.</p>	<p>etika</p> <p>lietuvių k. etika</p> <p>etika ekonomika etika lietuvių k. istorija etika</p> <p>lietuvių k. etika kūno kultūra</p> <p>geografija etika istorija etika</p> <p>lietuvių k.</p> <p>etika</p> <p>lietuvių k. kūno kultūra</p> <p>ekonomika</p> <p>etika</p> <p>biologija kūno kultūra lietuvių k. biologija</p>	<p>10 kl.</p> <p>8 kl. 10 kl.</p> <p>5,6 kl. 9 kl. 7 kl. 6,9 kl. 5 kl. 10 kl.</p> <p>5 kl. 7 kl. 5-7kl.</p> <p>8 kl. 10 kl. 10 kl. 8 kl.</p> <p>10 kl.</p> <p>8 kl.</p> <p>7 kl. 8-10 kl.</p> <p>9 kl.</p> <p>7,8 kl.</p> <p>10 kl. 8-10 kl. 5 kl. 10 kl.</p>
--	--	--	---

	<p>Lytinis potraukis. Ar verta skubėti? Vaisingumas, jo pažinimas ir išsaugojimas. Palanki vaisingumui ir lytinei sveikatai elgsena. Šeimos planavimo metodai. Natūralus šeimos planavimas. Kontraceptinės priemonės, poveikis sveikatai. Atsakinga motinystė ir tėvystė, neplanuoto pastojimo prevencija. Ankstyvi nėštumai ir gimdymai, poveikis sveikatai ir psichosocialinei jauno žmogaus raidai. ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančios infekcijos, jų plitimas, pasekmės ir prevencija. Psichologinis, fizinis, seksualinis priekabiavimas ir smurtas, jų poveikis sveikatai.</p>	<p>biologija lietuvių k. biologija</p>	<p>10 kl. 5 kl. 10 kl.</p>
	<p>Natūralus šeimos planavimas. Kontraceptinės priemonės, poveikis sveikatai. Atsakinga motinystė ir tėvystė, neplanuoto pastojimo prevencija. Ankstyvi nėštumai ir gimdymai, poveikis sveikatai ir psichosocialinei jauno žmogaus raidai. ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančios infekcijos, jų plitimas, pasekmės ir prevencija. Psichologinis, fizinis, seksualinis priekabiavimas ir smurtas, jų poveikis sveikatai.</p>	<p>biologija</p>	<p>10 kl.</p>
	<p>ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančios infekcijos, jų plitimas, pasekmės ir prevencija. Psichologinis, fizinis, seksualinis priekabiavimas ir smurtas, jų poveikis sveikatai.</p>	<p>geografija biologija</p>	<p>10 kl. 10 kl.</p>
	<p>4. Rizikinga elgsena. Lyčių stereotipais pagrįsta rizikinga elgsena. Mano gyvenimo būdas. Mano apsisprendimai. Sunkumai priimant sprendimus. Šeimos, draugų, masinės kultūros įtaka formuojantis vertybines nuostatas ir renkantis gyvenimo būdą. Priklausomybės. Mokėjimas atsispirti neigiamam socialiniam, kultūriniam spaudimui. Kaip pasakyti „ne“ ir nesijausti kaltam? Teigiamas savęs vertinimas, savigarba ir ją sąlygojantys veiksniai. Neigiamo savęs vertinimo priežastys ir pasekmės. Seksualinis aktyvumas, meilės išraiška ir atsakomybė.</p>	<p>lietuvių k. lietuvių k. etika</p>	<p>7 kl. 9 kl. 8,10 kl.</p>
	<p>Šeimos, draugų, masinės kultūros įtaka formuojantis vertybines nuostatas ir renkantis gyvenimo būdą. Priklausomybės. Mokėjimas atsispirti neigiamam socialiniam, kultūriniam spaudimui. Kaip pasakyti „ne“ ir nesijausti kaltam? Teigiamas savęs vertinimas, savigarba ir ją sąlygojantys veiksniai. Neigiamo savęs vertinimo priežastys ir pasekmės. Seksualinis aktyvumas, meilės išraiška ir atsakomybė.</p>	<p>lietuvių k. istorija</p>	<p>5 kl. 10 kl.</p>
	<p>Mokėjimas atsispirti neigiamam socialiniam, kultūriniam spaudimui. Kaip pasakyti „ne“ ir nesijausti kaltam? Teigiamas savęs vertinimas, savigarba ir ją sąlygojantys veiksniai. Neigiamo savęs vertinimo priežastys ir pasekmės. Seksualinis aktyvumas, meilės išraiška ir atsakomybė.</p>	<p>biologija etika</p>	<p>9,10 kl. 5,7 kl.</p>
	<p>Neigiamo savęs vertinimo priežastys ir pasekmės. Seksualinis aktyvumas, meilės išraiška ir atsakomybė.</p>	<p>etika</p>	<p>8 kl.</p>

PROGRAMOS TURINYS SPECIALIOJO UGDYMO KLASĖSE

Turinio apimtis	Mokomasis dalykas	Klasė
<p>1. Šeima. Mano šeima – artimiausi žmonės. Saugumas šeimoje. Šeimos kasdienybė, pagalba vienas kitam, rūpinimasis vienas kitu, šeimos tradicijos. Mano gimimas.</p>	<p>Dorinis ugdymas (etika) Pasaulio pažinimas Pažintinė veikla</p>	<p>1-10 spec. lav.kl. 4-5 spec.kl. Soc.įg.ugd.kl.</p>
<p>2. Lytis, kultūra, visuomenė. Aš – berniukas, aš – mergaitė. Mano unikalumas ir vertingumas.</p>	<p>Pasaulio pažinimas Pažintinė veikla</p>	<p>4-5 spec.kl. Soc.įg.ugd.kl.</p>

<p>Panašumai į kitus ir skirtumai? Aš, mano draugai, kaimynai esame skirtingi, bet sudarome bendruomenę ir esame atsakingi vieni už kitus.</p> <p>3. Lytinė sveikata. Mano kūnas, jo dalys, jų paskirtis, priežiūra ir valdymas. Kūno išraiška ir saviraiška. Fizinės ir dvasinės mano kūno paslaptys.</p> <p>4. Rizikinga elgsena. Asmeninis saugumas elgesyje su nepažįstamais žmonėmis: atsisakymas kvietimų, vengimas prisilietimų, pasiūlymų ir kitų veiksmų. Paramos ir pagalbos ieškojimas nerimo ir pavojaus atvejais. Rizikingo elgesio apraiškos (ankstyvoji masturbacija, ypatingas domėjimasis priešingos lyties kūno sandara) ir jų šalinimo galimybės.</p>	<p>Socialinių įgūdžių ugdymo veikla</p>	<p>Soc.įg.ugd.kl.</p>
--	--	------------------------------

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programa skirta mokiniams, besimokantiems pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

Programa taikoma įvairių poreikių vaikams, ji integruojama į atskirus mokomuosius dalykus, nedidinant Bendruosiuose ugdymo planuose nustatytų dalykui skirtų pamokų skaičiaus.

Vykdam programą reikia laikytis šių nuostatų:

1. Nė vienas neturi būti raginamas ir verčiamas daryti tai, kas peržengtų kuklumo ribas ar pažeistų paties mokinio jautrumą ir privatumą.
2. Perteikiamos žinios turi atitikti mokinio brandos lygį. Ypač jautriai reikia pateikti tuos lytiškumo aspektus, apie kuriuos geriausia kalbėtis individualiai arba kartu su tėvais (įtėviais), globėjais ar rūpintojais.
3. Intymios lytinės sueities detalės neturi būti aptariamoms klasės aplinkoje.
4. Pagal poreikį atskiros temos gali būti aptariamoms atskirai berniukams ir mergaitėms.

Įgyvendinant programą nepriimtina:

1. Neatsakingas, lengvabūdiškas požiūris į lytinius santykius.
  2. Informavimas apie kontraceptines priemones neturi būti reklama, jis neturi tapti paskata ankstyviems lytiniam santykiams.
  3. Žinios apie kontraceptines priemones neturi būti pateikiamos kaip priimtina alternatyva susilaikymui nuo ankstyvų lytinių santykių.
  4. Komercinių ar visuomeninių organizacijų, užsiimančių kontraceptinių ir kitų priemonių rinkodara, atstovų dalyvavimas ugdymo procese.
- Ugdymo procese lytiškumas visuomet turėtų būti traktuojamas kaip visą asmenį apimantis dalykas, kalbėtina apie žmogaus kūno ir dvasios vienovę.
- Diegiant programą svarbu išlaikyti aiškią vertybinę nuostatą: darnia santuoka grindžiama šeima yra vertybė.